

Ms 13

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Gevestigd te 's Gravenhage

Kon.goedgek. 22 febr. 1958

ODV-GROEP HILVERSUM

Secret.; Heuvellaan 11 Hilversum. Tel. 02950-10481

(Een x in de kantlijn duidt op een vraag, een - op een antwoord)

2 april 1962

BRONNEN VAN OOSTERSE WISHEID

Mag ik aan het begin van deze bijeenkomst U erop wijzen, dat wij, helaas nog niet die hoge graad van bewustwording bereikt hebben, die men alwetendheid noemt, en zo ook soms zouden kunnen falen, waar onze nederige vermogens, dit te voorkomen, misschien niet altijd voldoende zijn. Dan zou ik nu gaarne Uw aandacht en geduld willen vragen voor een inleiding over de oosterse bronnen van wijsheid.

De bronnen, waaruit het Oosten zijn wijsheid put, zijn niet alleen vastgelegd in de oude werken, die wij vinden in de Vedanta, maar daarnaast in verschillende zogenaamde verborgen werken en wel allereerst in het geloof en denken van de aziatische mens zelf. Er is een groot verschil in benadering van het leven tussen Azië en Europa.

In Europa is het leven belangrijk, in Azië de dood. Men leeft in Azië even vreugdig als in Europa en soms vreugdiger, maar de dood is iets, wat door het hele leven heenloopt als een gouden draad. En daarom is ook de geestelijke bereiking, het verwerven van eigenschappen, het komen tot de grote eenheid met het Al, veel belangrijker dan alle andere dingen.

De strijdigheid, die de westerse logica zou kunnen ontdekken in tegenstellingen van bijvoorbeeld de Bagawat Gita en de leringen van de Boeddha, zijn voor de Aziaat van weinig of geen betekenis, want wij geloven niet zo zeer in de ene onfeilbare Weg, wij geloven alleen in het ene onfeilbare doel. Ik geloof, dat U bij de beschouwingen van al, wat ik hierover naar voren tracht te brengen, binnen mijn beperkte mogelijkheden van persoonlijk spreken en tijd, dan ook moet zien in dit licht.

Er is de Uiteindelijke Eenheid, het Grote, het Onnoembare. Dit Onnoembare heeft vele gestalten. Er is soms Sjiva, soms is het Brahma, soms is het Visjnoe, maar altijd weer is het hetzelfde, de Eenheid. Het leven openbaart zich in duizenden vormen, maar er is slechts één Kracht van Leven.

De waarheid blijft zichzelf, maar een ieder bezielt haar met andere ogen. Dit is de kern van het Oosten. Er is een voortbestaan, dat uitmondt in de Eénwording. Er is één Kracht die alles leidt. Maar een Kracht die een onbepaald aantal vormen kan aannemen, die voor elk van ons anders kunnen zijn, en soms kan wonen in een dier of een boom, soms kan tronen boven de sterren. Nu kunnen wij misschien nagaan, wat kentekenend is in elk systeem. Allereerst is er veel meer ordening dan in het Westen. Er is een vaste, een direct kenbare en uit de Kosmos voortspruitende ordening, die zich in de Goden van de Hindoeleer, in de oude werken van de Veda eigenlijk naar voren schuift en vinden dezelfde, in gewijzigde vorm, als de palen en de peilers, terug bij de Boeddha. Wij erkennen in het meer directe systeem van het Taoïsme wederom de vaste indeling van de wereld in de Kosmos. Wij vinden deze ook in de

esotherische filosofie van Sjiva terug. Zelfs de vormen van abstract Boedhisme en esotherisch Boedhisme, als b.v. het systeem van Sen, dragen in zich ergens de gedachte aan een vaste orde. Je kunt als oosterling niet leven in een wereld, waarin geen vaste orde bestaat, geen vaste inhoud, geen vast bestaan. Hoe schijnbare tegenstrijdigheden samen kunnen vloeien, kunnen wij misschien illustreren met een uitspraak van Krisjn, als hij op het slagveld wandelt met Ardjoena: Het is goed te strijden en dapper te zijn, het is noodzakelijk te overwinnen, want in de grootheid van de overwinning erkent men de éénheid der dingen. Wij geloven in een overwinning. Boeddha overwint zichzelf en het duistere. Ardjoena en ook in zijn tijd de herdersgod, overwinnen eigenlijk ook zichzelf door de krachten van de wereld en van het onrecht, die zij bestrijden. De gehele geschiedenis van het volk is neergelegd in de legenden en in de grootse en epische gedichten. En wij horen steeds meer van al, wat op de wereld gebeurt. Wij horen over sluwheid en over verraad. Wij horen over vorsten, die wijs zijn en een ogenblik later dwaas, want zo zijn de mensen. Maar door dit alles heen spreekt de stem van de Goden, de stem van de Goden, die steeds duidelijker wordt, naar mate wij achter de verborgenheid van de kennis der Brahmanen de oerkennis zoeken, waarvan een deel b. v. naar Europa is gekomen als citaten uit het boek Dján, het boek Karidjo, dat niet zo bekend is en het boek Degoena. Er zijn vele van deze geheime oerleren, die elk voor zich dit systeem omschrijven, proberen de juiste status van de mens in de Kosmos te definieren en daardoor ook de achtergrond vormen van het werkelijke leven en denken in Azië. Status is belangrijk in Azië, belangrijker dan iets anders. Omdat, wat ik ben in mijn eigen denken, bepaalt, wat ik zal zijn na mijn dood. Wanneer ik trots kan zijn over het bereikte, wanneer ik behoor bij het grote, ben ik machtig. In een van de oude werken vinden wij de werkelijke bron van dit denken. Nimmer ben ik geheel mijzelf, want altijd spreken in mij de krachten der Goden, zijn in mij de storm en de wind, zijn in mij de werkingen van de sterren en de verborgenheden, die ik niet besef. Waar ik deel ben van het grote, het grote besef, zal ik het aanvaarden en in mijn vreugde van aanvaarding ben ik deel van het grote en niet meer slechts mijzelf, overgelaten aan eigen verdiensten en eigen krachten. Het is een kluizenaarsbeschouwing, maar het is wijsheid. En een ogenblik verder vinden wij het idee van de verschillende standen, de verschillende rangen, de verschillen van geestelijke status, uitgedrukt in een boek, dat bepaalde paden van inwijding beschrijft. Het is de Djegoena Yoga, een in het Westen practisch onbekende en in het Oosten slechts zeer beperkt bekende vorm van het oeryoga, de oerleer. Waar ik, in en door mijzelf levend, werk, ben ik machteloos; waar ik uit het grote werk leef, ben ik krachtig. Indien ik zeg: ik ben een ster, zo zal ik lichten, indien ik geloof in mijn lichten, indien ik binnentreed in het duister, zal ik zeggen: Ziet mijn duister is licht. En in het licht zal de duisternis vergaan. Want telkenmale, wanneer ik mijzelf herkend heb, zal ik mijzelf verliezen. Wanneer het mij bestemd is, mens te zijn en als mens handelaar of boer, krijger of priester, dan zal ik leven naar de wetten van mijn stand, want tot deze behoor ik en uit deze word ik gedragen, tot mijn besef mij verheft boven mijn stand en in mij de duisternis ontstaat van de geestelijke hergeboorte. En nu verzoek ik U, mijn vertaling hier goed te verstaan. Het is zeer moeilijk, een deel ervan is in het Sanskriet, een deel in oudere dialecten.

Wanneer ik binnentreed in het duister van het onbekende, dan doortrekt mij het wee van de dood en wordt in mij tot een

vuur. Vrees ik het vuur niet, zo wordt het mij tot licht en uit het licht van mijn aanvaarding van het nieuwe wordt mijn nieuwe wereld geboren en ziet, zij is groter en schoner dan voorheen. Maar nimmer zal ik alleen zijn, want, de wereld aanvaardend ben ik haar deel geworden. Deze gedachtengang kunt U begrijpen, wanneer U iets weet van krachten als slangenvuur, de krachten van de levensgloed, die door een mens kan uitgaan. De bronnen van wijsheid bezien dit ook nog anders, want het systeem van vernieuwing wordt in het zelfde werk ook nog als volgt beschreven: Wanneer in mij een weten is, dat de hogere kracht of de grootste kracht aanvaardt, zo zal mijn leven mij verlaten en gereinigd in het hogere terugkeren tot haar zetel. Hier wordt kennelijk bedoeld, dat de ziel van de mens kan uitgaan naar een hogere wereld, daarin een loutering ondergaan en terugkeren tot het zelfde stoffelijk bestaan. Zo zult ge begrijpen, dat het voor de oosterling belangrijk is, om een zekere status te hebben, om, als het ware, gelijk te hebben, zichzelf groot te weten, zichzelf te kunnen beschouwen als behorend tot een bepaalde groep of desnoods tot een bepaald landschap. Daarin zal hij immers de kracht kunnen vinden om meer te zijn dan hij zelf ooit kan worden. En ge zult ook begrijpen, dat de denkers van het verleden elke stand zijn eigen wetten oplegden. Ge zult U afvragen, hoe de Boeddha kwam tot zijn leer van absolute onthechting, van niet-vrezen en niet-begeren, wanneer gelijktijdig andere boeken van even grote waarde, waarin ook Hij zeker geloofde, waaraan Hij waarde hechtte, precies het tegenovergestelde schijnen te beweren. Ga uit en verover de wereld, drink U zat aan de schatten der aarde, verrijk Uw geest daarmee, voortkomend uit verschillende boekwerken, die nu nog erkend worden in Uw licht. Maar wat is het geval? Zolang ik vorst ben en niet Brahmin word, kan krijg mijn doel zijn. Ik heb mijn eigen weg, krijg is mijn weg. En door die weg te gaan, volgens mijn stand, kan ik het hoogste bereiken, dat voor mij bestaat. Maar ontgroeï ik aan het besef van vorst te zijn en kom ik tot de priesterlijke stand, dan plotseling moet ik de wereld anders zien, want de priester treedt in contact met het hogere, voor hem leeft de andere wereld sterker dan de eigene, en daarom mag hij zijn eigen wereld niet vrezen, hij mag daar niet begeren. Hij moet haar beleven en hij mag geen medelijden kennen, slechts mededogen. Het is voor de westerling verwarrend, voor Azië volkomen begrijpelijk. Wanneer ik stel, dat het kind plichten heeft tegenover zijn ouders, wanneer ik stel, dat er banden zijn tussen vele geslachten, dan is dat niet alleen een vooroudersverering uit China. We vinden soortgelijke stellingen in Malakka, we vinden ze tot in het zuiden toe. Ook hier weer de bron in de oudere boeken. Wanneer geboren wordt een zoon, zo leeft in de zoon het verlangen van de moeder en de kracht van de vader en zo geboren wordt een dochter, zo leeft in de dochter het begeren van de vader en de kracht van de moeder. Zo dragen de kinderen in zich hen, die zij eens erkennen als hun voortbrengers en door hun ouders te herkennen bevestigen zij zichzelf, want er is een keten, die gaat vanaf de eerste mens. Hier krijgen wij een typische voorstelling. Het gaat hier dus niet om een zielengebondenheid, zoals men dit later ervan heeft gemaakt. Neen, het gaat om de gebondenheid van het geslacht. We zouden het zo kunnen stellen in Uw termen: Er is een harmonie tussen ouder en kind noodzakelijk om een geboorte mogelijk te maken. Daarbij zullen, zult U zeggen, genetische invloeden ten dele bepalen, wat van die ouders voortleeft, maar die harmonie bestaat. In het zgn. "goudenboek Kodoshelwya" vinden wij, waar een harmonie bestaat en een éénheid van geest is, een band over alle

tijden geslagen. Dat, waaraan gij U bindt, zult gij ondergaan, dat, wat gij niet kunt erkennen, zult gij niet vinden. Wat gij uit Uzelf erkent en schept, is Uw waarheid. Maar in Uw waarheid zult gij de éénheid met het Hoogste moeten vinden. Is het begrijpelijk, dat men de verering van de ouders, maar ook de verering van de ouder voor het kind in Azië meer en anders aantreft dan hier in Europa. Het is de bron van het volk en zijn denken, wat hier spreekt. En zo kunt gij verder gaan. Wanneer gij hoort van de vele helwerelden, die worden voorgesteld en van de hemelwerelden, wanneer gij hoort van het Boeddhistisch Rad, dat door bepaalde soorten van Boeddhisten wordt gebruikt, dan zegt ge: dat lijkt ons onmogelijk. Maar wanneer ik iets erken en begeer, zo ben ik daarmee harmonisch en klink ik daarmee samen. Wanneer ik overga naar geest, dan kan ik alleen dat tot mij roepen. En indien het niet werkelijk mijn begeren en deel van mijn wezen is, wordt het mij tot kwelling. Dat is volkomen logisch. Men lacht soms over het feit, dat men een olifantgod vereert als de god der wijsheid en dat men zo'n grote betekenis hecht aan de koning der apen. Maar beseft gij wel, waar ook hier weer de bron ligt? Want uit de dieren zijn de mensen voortgekomen en toen de Goden de levenszee karnden, werd eerst geboren het dier en eerst daarna de mens. Zo is het dier vaak ouder dan de mens en kan de mens soms in het dier wonen, zo hij in zijn menselijke vorm niet faalt en toch de éénheid niet bereikt. Vooroudergeloof aan een tijger, die mijn grootvader kan zijn, lijkt U dwaas, maar is het niet mogelijk, dat hij een ogenblik is teruggekeerd tot de oudere levensvorm? En is het niet logisch, dat de apen, die werkelijk bewust werden in het verleden, vergeleken bij de mensen van nu, goden kunnen zijn. Is het niet logisch, dat de olifant, die ouder is van geslacht dan de aap, in zich een wijsheid moet dragen, die wij soms vermenen te erkennen in zijn afstammelingen? Is het zo'n wonder, dat men deze de god der wijsheid noemt? Laat ons putten uit de oude boeken en ik wil U alleen maar

de bronnen weergeven van Azië's denken en geloven. Ik wil U niet inzicht geven in geheimen en verborgen bladen. Wanneer de tijd daar is, gebeurt dat volledig. Mijn vrienden, wanneer mij het leven gegeven is, is het leven de tijd, die als een stroom verder gaat. Het heeft de kracht van een stroom, die huizen en bomen voor zich uit kan drijven in zijn woede. Het leven is de werkelijke kracht, de vorm is de waan, de dijk, waarin het water van het leven gevangen wordt. Maar wanneer men zijn tuin bevloeit, draagt zij vruchten. Zo men leven geeft in een wereld, zal het eigen leven vruchtbaarheid brengen en vruchtbaarheid is uiting van de kracht der natuur. Het doel van het leven is, vrucht te dragen, niet in de beperkte zin van kinderen, maar iets voort te brengen, dat blijvender is dan het Ik, de ziel of de geest, zo ge wilt, is als het water, dat stroomt naar de zee, stijgt tot de wolken, neerdaalt op het land, eeuwig en rusteloos. Maar het is tevens de kracht, waaruit het leven bestaat. In U is het leven van alle wereld, erken in U het leven van alle wereld. Leidt de stroom des levens in U op de juiste wijze en gij zult meer zijn dan wereld. Raadselachtig misschien voor het Westen, maar is het niet zo, dat in mij mijn wereld kan bestaan en leven. Is het niet zo, dat voor de hele wereld mijn levenskracht belangrijk kan zijn. Ik breng vruchten voort in de hele wereld, maar wat ik voortbreng, wat ik presteer, bereik ik pas werkelijk, dat is deel van mijzelf geworden. Zo ga ik mijn cirkelgang en ik kan duizendmaal incarneren, maar altijd zal, wat ik bereikt heb, met mij zijn. Alle vruchten, die ik heb voortgebracht, goed en kwaad karma of ver-

diensten, ze vloeien hieruit voort. De bloeddoop van Kali is het afkopen met de dood van de vruchteloosheid, de onvruchtbaarheid van eigen leven, om zo werkelijk te leven. Het geloof aan de reïncarnatie is niets anders dan het besef, dat volmaaktheid niet in eenmaal gewonnen wordt, maar dat men werkelijk eerst voort moet brengen vanuit zichzelf, voor men in zichzelf bezitten kan, beseffen kan, behouden kan. Uit de kernen der diepte komen de oude rassen. Een deel van hen is teruggegaan en leeft in de verborgen wereld. Een deel van hen is vooruitgegaan en leeft in de hemelwerelden. Een deel van hen is verder gegaan en komt tot ons als een lichtstraal van de sterren, maar wij zijn deel van hen en zij zijn deel van ons. Geen vijandschap kan er zijn tussen de rassen. Voor er mensen waren zijn er andere wezens geweest. Voordat Uw huidige cultuur, beschaving en mensheid zich ontwikkelen kon, was er dat type pre-home sapiens, dat toch reeds de grote keizerrijken als Mu kon stichten. Een gedachtengang, die U vreemd is of die ge wilt betrekken in de theosofische leerstelling, waarin kernen van de oude geloven, de oude wijsheid, bronnen van het Oosten, van het oosterse weten. Zo zegt het Oosten, eveneens in een van zijn verborgen boeken: "De mens is nimmer blind met zijn ogen, doch blind met zijn gedachten." Leert niet te zien met Uw ogen, maar met Uw besef. De mens is krachteloos door zijn denken en misverstand, niet door zijn gebrek aan leven. Leert leven zonder misverstand en ge zult sterk zijn. Harmonie of, beter gezegd samenwerking in dit geval, meer juiste vertaling, naar ik meen, samenwerking en samengaan zijn de tekenen van alle krachten der natuur, van alle werkingen in de wereld der Goden. En het spel der tegendelen is in zichzelf een samenwerking. Zo brengt gij in Uzelf dit evenwicht en deze samenwerking tot stand. Verhinder niet de stromen van Uw leven de juiste weg te kiezen door Uw lichaam, verhinder niet Uw geest de juiste banen van bewustzijn en kracht te gaan, die leven in de wereld der gedachten en belet bovenal niet het leven, dat oneindig is, te putten uit de oneindigheid en deze te uitte binnen Uw beperkt bestaan. Gedachten, die soms onmetelijk diep zijn en in hun korthed niet alleen Azie verklaren, maar vele achtergronden van geloven en denken der mensen. Want geloof mij, mijn vrienden, ik wil mij niet verheffen. Het land, waarin ik geïncarneerd mocht zijn de laatste maal, waar de wijsheid is uit het Oosten naar het Westen gekomen, zoals zij eens als behoed en kostbaar goed vanuit het Westen naar het Oosten kwam, deze wijsheid leert ons veel. Zij zegt ons en ik citeer hier letterlijk uit een boek, dat ongeveer 4 à 5000 jaren oud is in zijn erkende bronnen en waarschijnlijk daarvoor lang heeft bestaan: "Wanneer de tijd vol is, zo schudt de aarde zich en ontwaakt. Dan gaan er stromen om de wereld, die soms de mensen verzwelgen, soms vruchtbaarheid brengen. Dan wisselen de winden hun plaatsen en niemand weet, hoe de zon zal komen en gaan. Wanneer die tijden komen, zo zoekt de mens in zich de kracht en ziet uit zich herstelt hij, wat noodzakelijk is. Want krachtiger dan de natuur is de mens, die één is in zich met het Ene. Wie echter vreest gaat onder. Want hij, die vreest is de minde van al, wat hij vreest." Het is bekend, dat de aardas meerdere malen van plaats gewisseld heeft, ofschoon het vreemd is, dat in die oude tijd dit reeds werd vastgesteld. Maar ik zou U meer ontstellende onthullingen kunnen doen. Al wordt het woord atoom niet gebruikt, zo spreekt reeds de oude filosofie van ver voor het mensenrijk in dichterlijke vorm, van de kleine zon met haar kleine planeten, die tezamen besloten zijn in het onzienlijk deel van een kop, waaruit ik drink, de beker, die

ik hef. Een toespeling op het atoom, niet begrepen in wetenschappelijke zin. Maar het Oosten voelt. Diep in het Oosten is het aanvoelen van het oneindige, de intense verwantschap tussen leven en dood wordt beseft. Eeuwigheid en tijd zijn van elkaar slechts gescheiden door de beleving, niet door een onscheidbare muur. "Alle dingen zijn uit Eén geboren. Uit één gedachte is het Al ontstaan. Uit één gedachte is het heir der Goden voortgekomen. Uit één gedachte kwam de waarheid voort en wat in waarheid leeft, schept zich de waan tot met het laatste accoord van denken de strofe der schepping wordt besloten en alles terugkeert tot de Bron, waarvan het is uitgegaan." Een zeer vrije vertaling van een van de oudere en minder bekende Veda's. Hier ligt het Oosten, hier ligt de bron der oosterse wijsheid. Niet, zoals ge misschien meent, in bijzonder vermogen. Er is veel overeenkomst tussen de kluizenaar uit het Oosten en de uitvinder, de geniale ingenieur uit het Westen. Maar, waar de een werkt met krachten van geest en stof, bindt de ander zich in de strakke, stramme, nauw erkende wetten van materie, die binnen het menselijk denken alleen gevangen kunnen worden. Denk niet, dat gij meer of minder zijt dan een mens uit het Oosten. Maar Uw wijsheid, Uw westerse wijsheid zal moeten leren te putten uit de bronnen, de wijsheid van het Oosten, moeten leren verstaan, dat de tegenstellingen zo onbelangrijk zijn en dat daarachter de Eénheid ligt, de zang van het heldendom, het lied der Goden, de weg van het Lichtende, de put der Eeuwigheid en de jeugd der tijden. Al deze dingen, ze zijn voor U toegankelijk, sommige in Uw eigen taal, maar ge moet ze niet benaderen als een verleden. Gij moet ze zien als een omschrijving van de taak, die één mens heeft in het leven, als een vastleggen van zijn eigen zoeken en eigen strijd. En bovenal, rechtvaardigheid bestaat alleen in allerhoogste kracht, in een ziel, waaruit Al ademt en leeft. Maar de rechtvaardigheid der mensen wordt geboren uit hun wezen en de kracht, waartoe zij zelf behoren. Beseft dit wel. Gij meent, dat er één rechtvaardigheid kan zijn, het Oosten zegt: er is geen rechtvaardigheid, er is slechts de rechtvaardiging, die voortkomt uit mijn groep, uit mijn deel van het leven, de cyclus, waartoe ik behoort in mijn incarnatie. Het enige recht is waarheid. Gij zegt misschien het is noodzakelijk om oprecht te zijn en waar te spreken en gij vindt, dat het Oosten met zijn bloemrijkheid eigenlijk op een hoflijke wijze liegt. Maar staat er niet geschreven, dat het beter is, een druppel hooig te geven, waaruit een menselijke ziel kracht vindt om voort te gaan dan hem onder te dompelen in een bad van waarheid, dat hem zijn krachten neemt. Wees waar, dat wordt ons steeds geleerd, maar niet: wees waar met de sterkte, de hardheid en de rechtheid van een barbaar. De waarheid is een chirurgisch instrument, dat met voorzichtigheid moet worden gehanteerd. De waarheid is een licht, dat kan doden of uit de duisternis een heldere dag maakt. De waarheid is een edelsteen, die door velen wordt begeerd, maar waarom velen worden gedood. Draag de waarheid in Uzelf als een diep geheim en laat de waarheid uit U slechts dan spreken, wanneer het Uw eigen noodzaak is, die U daartoe drijft. En spaar anderen de volheid van Uw waarheid, zolang zij niet zijn voorbereid. Paadi-Paadi, hier klinkt weer iets, wat gij niet verstaat en toch is de bron van het denken ook hier zuiver en oud. Wat heeft het voor nut, iemand plompverloren te zeggen, wat de waarheid is, wanneer er voor ons geen doel aan vastzit. Waarom zouden wij een waarheid spreken en iemand niet laten horen, wat hij gaarne horen wil, indien hij niet in staat is, de waarheid te verdragen. Wat heb ik er voor nut van, tegen een mens te zeggen: Je bent dwaas en

dom en misdadig, wanneer hij zichzelf ziet als edel en goed. Hij zal mij slechts haten en verachten, maar zijn waan legt hij niet af. Laat mij dan eerder spelen met woorden tot hij beseft, hoe ik over hem denk, zonder dat hij zich gekwetst behoeft te voelen. Laat mij niet mijzelf verwonden met de waarheid, die ik anderen wil geven. Gij kunt dit denken misschien niet geheel volgen. Het Westen is anders dan het Oosten, maar, vrienden, al, wat gij nastreeft, geestelijk zowel als stoffelijk, kan toch vaak veredeld worden door de bronnen van het Oosten. In de put der eeuwigheid staat het volgende geschreven: "Ik daal af tot het duister en bereik de hemel. Ik ben mijzelf en erken mijzelf en spiegel mijzelf en toch ben ik meer dan mijzelve, sterker, jeugdiger dan tevoren, omdat ik, die aanvaardt het licht en het duister, de luister herwin, die verloren gaat." De onbelangrijkheid van menselijk streven. In mij is de kracht en in mij is het licht. Als ik in mij één ben met Hem, wiens adem het het Al beweegt, zo is de onvergankelijkheid van mijn wil de kracht, waaruit mijn wezen leeft. Waarheid, wijsheid, jeugd en leven, zij vloeien voort uit de eerste Kracht, die ongeuit in kleurloosheid, aan kleur het leven heeft gegeven, het klankloze als klank heeft geuit. En daarin is het streven nietig en slechts het leven werkelijkheid. Hoe vreemd moet U dit niet in de oren klinken. En toch is het streven werkelijk nutteloos, wanneer ge niet in Uzelve een waarheid vindt, waardoor Uw streven geen streven meer is, maar een noodzaaklijk deel van Uw bestaan. Ik weet niet, of ge mij kunt volgen, het zal U in vele gevallen onbegrijpelijk lijken, dat een mens zo zou kunnen denken, maar de bronnen van het Oosten graven tot de diepste bodem van de mensenziel. De wijsheid van het Oosten, zij is voortgekomen uit de tijd, toen onze verste voorouders het vuur nog niet kenden behalve als een gevreesde vloek, uit de tijd, toen het Atlantische rijk nog niet bestond. Zij is de wijsheid, die voortkomt uit de mens, de kern van de mens en zij ziet in, dat streven en haast en zoeken naar resultaten zinloos zijn. Wat ik bereik in tijd, wordt door de vloed van tijd verwoest, maar wat ik in mijzelf draag is kracht en leven, een wezen van het Ik, een steun, een doorklank van de eeuwigheid. Zelfs als het ik met tijd verweven langs het bed der levens nog zijn wegen kiest en het beperkte leven leidt. Misschien, dat het U beter klinkt, wanneer wij de zang van het zwaard zingen. Hef Uw zwaarden en sla Uw vijanden neer, maar weet, dat wie slechts strijdt uit haat, zichzelf doodt met elke vijand, die hij het leven heeft genomen. De mens is zijn eigen vijand, hij is zijn eigen taak en al, wat hij nastreeft in de wereld buiten zich, zal uiteindelijk in zijn wezen werkelijk moeten worden. Een mens moet vrij zijn en lichtend als een engel. Men moet getrouw zijn aan zijn erkende wetten, getrouw als de rots, die zich door de eeuwen heen niet verroert. Sterk moet de mens zijn om in zichzelf de waarheid steeds te vinden en slechts te leven, wat die waarheid is. Het is Uw weg, het is mijn weg, ons aller weg, die wij zelf bestemmen en gaan, maar wij moeten die in onszelf bereiken. Ik zei het U reeds: voor het Oosten is de dood een deel van het leven, het leven een deel van de dood. Ge spreekt met de doden alsof zij nog Uw levende vrienden waren. En sommige levende vrienden ziet ge, wanneer zij verzonken zijn in de diepte van hun overpeinzing, als doden, die zijn heengegaan. Dat is het Oosten en daaruit volgt de enige waarheid, die eeuwig is: in mij is de werkelijkheid, die ik beseft en niets dan dit heeft waarde, geen wetenschap, geen macht, geen rijkdom, geen techniek. Heden ben ik vorst, morgen bedelaar. Heden ben ik god en morgen duisterling, het duister uitgedreven. Maar altijd ben ik

levend en zo ik win mijn eigen lot en eenheid ken in het eigen ik, staak ik het nutteloos streven, waarin ik zelf verstik en weet in al uit al in Atman's kracht als Brahma zelf te leven. Mijn verontschuldigen, vrienden, voor de gebrek-kige vertalingen van de begrippen, die ik tracht U duidelijk te maken in Uw eigen taal. Toch hoop ik, dat dit alles U stof tot enige overdenking geeft en na een pauze zal het mij een eer en een genoegen zijn, indien U tot mij vragen wilt richten hierover, dan wel mij wilt zeggen, op welk terrein U verder nog iets van mij wenst te vernemen in dit verband. Sta mij thans toe, mij als Uw nederige dienaar terug te trekken en U te danken voor de vriendelijkheid en achting, waarmee gij mij onvolmaakt relaas hebt aangehoord.

x Kunt U iets mededelen omtrent het orakel I-Tjing, het boek der veranderingen, hoe dat in het kort is ontstaan, de werkwijze van de mystici, dus het begrip Jin en Jang. En ook wilde ik graag van U weten, hoe die dus tegenwoordig het beste het orakelboek kunnen gebruiken, omdat het zo moeilijk is, de orakels op de juiste wijze te interpreteren, volgens westerlingen althans.

- Een orakelboek als de Tjik-I-Tjing, dat U bedoelt, is een boek, dat bestemd is, om Uw eigen gedachtenloop op te wekken. De orakels zijn zodanig gesteld, dat practisch elk orakel direct gekend kan worden aan een werking als zijnde het duistere, men ook zeggen het materiele of het lichte of het geestelijke. Daarbij komt men dan te staan voor een reeks van onbegrepen woorden, die dus eigenlijk een zinloos rijmpje kunnen zijn. Wanneer U die interpreteert en U hebt een deskundige interpreterator, dan probeert deze door het uitspreken van de spreuk of het kenbaar maken daarvan bij U een reactie te doen ontstaan. De uitslag van het orakel is afhankelijk van Uw reactie, niet van Uw eigen inhoud. Men begrijpt dat niet altijd volledig goed, maar dat is ook weer het Oosten. Een orakel is de ontdekking van de innerlijke mens en de wijze, waarop zijn eigen lot en lotslijn verbonden is met al, wat rond hem bestaat. Daarom kan men zo'n orakel alleen werkelijk goed gebruiken, wanneer het gebaseerd wordt op de in U bestaande en vaak onderbewuste impulsen. Indien U het juist wilt gebruiken in deze tijd, dus de moderne tijd, dan zou ik U de volgende raad willen geven: in de eerste plaats stel Uw vraag steeds zo concreet en zo kort mogelijk. Wanneer U dus het orakel raadpleegt, zorg er dan voor, dat U dit alles goed weet, dat U weet, wat U gaat vragen. In de tweede plaats, onthoudt, dat alle waarden te splitsen zijn in de vier winden of de vier temperamenten, dat zij verder alle bepaald worden door de eeuwige Eenheid, die uiteen valt voor de mens in twee principes, die hij mannelijk en vrouwelijk kan noemen, geestelijk en stoffelijk of licht en duister: Jang en Jin. Leest U dus Uw verkregen antwoord en associeert U dit. Die associatiebegrippen kunnen zeer modern zijn. Schrijf die associatiebegrippen op en tracht uit te maken, welke van deze U als licht en welke U als duister ziet. Deze twee groepen beziet men elk voor zich dan weer aan de hand van bijkomende associaties en deelt ze toe aan de vier winden, de vier rijken of de vier elementen, de vier temperamenten. U weet zelf, tot welk temperament U behoort. Al datgene, wat met Uw eigen temperament strookt, dus licht is, wordt gerekend als positieve impuls, is impuls tot directe daadstelling en is predictie tot directe vervullingsmogelijkheden. Al dat, wat duister is en verder overeenstemt met U eigen impuls, is absoluut ontraadbaar,

is negatief. Wat niet met Uzelf strookt, maar met andere elementen, kan alleen met de dóór U daarbij erkende waarden rond U, al dan niet tot vervulling komen, kan al dan niet worden bereikt. Zo is het mogelijk aan de hand hiervan te komen zowel tot erkenning van innerlijke, esotherische waarden, als tot het stellen van exotherische, dus buiten U liggende omstandigheden en zelfs predicties van zuiver stoffelijke waarden. Is deze samenvatting genoeg?

x Ik wilde graag, als het niet te lastig is, dat U eventjes herhaalde, wanneer men positief en wanneer negatief en wanneer men tussenin zit en dus het opmaken van de vier windstreken. Zoudt U dat nog eens een keer willen herhalen.

- Dat is eenvoudig. De vier windstreken staan in verband met de oude zgn. vier elementen, ze zijn dus daarmee te beschouwen als een parallel bijna identiek en geven ook aan de vier temperamenten. Er zijn vier hoofdtemperamenten. Wat U weet omtrent Uzelf is dus allereerst bepalend. U weet b.v., ik ben een luchtteken, ik ben daarbij een tamelijk lethargisch element, dat geeft U dus een aanduiding. Dan zegt U, ik hoor b. v. onder oost en noord, maar hoofdzakelijk onder noord. Al, wat met noord samenhangt en direct staat in het begrip licht, aan het lichte deel van de cirkel, is positief, al wat duister is, is negatief, bij predictie naar buiten toe licht bevestigend, duister ontkennend. In al deze gevallen is het alleen van Uzelf afhankelijk. De overwegende eigen factor wordt gebruikt. Is geen definitieve reactie voor licht of duister te vinden, dan kan men deze misschien vinden door de andere elementen te vergelijken, maar daarbij moet U er mee rekening

houden, dat al, wat niet tot Uw eigen windrichting, Uw eigen rijk behoort, dus buiten U ligt, invloeden van buitenaf zijn, die op U inwerken en pas, wanneer U daarvoor een redelijke definitie kunt vinden, kunt U de inwerking op U zien. Ook dit is een associatief proces, waarbij het element "onbekend" ongeveer mag zijn een derde tot bijna een half. Als meer dan de helft van de factoren onbekend zijn, kan voor de ontdekkingen naar buiten toe, de predictie nimmer vast genoemd worden. Is het nu duidelijker? x Ja. -En naar binnen toe is alles, wat meer dan de helft zeker is of lichtend een indirecte aanduiding van de weg, die U innerlijk verder in kunt slaan. Overigens is dit niet een van de bronnen, gezien de wijze waarop men het gebruikt. Maar ja, er zijn mensen, die water zien en het alleen gebruiken om anderen te wassen en zelf verdorsten. x Maar zoudt U nu nog kunnen uitleggen, hoe de I-Tjing ontstaan is, hoe dat proces heeft plaats gehad, in het oude China dus.

Ik kan dit proberen, maar dan moeten wij betrekkelijk ver teruggaan. Wanneer wij n.l. komen in de tijd, toen China nog bestond uit een dertigtal kleine rijken, kennen wij daar het drakengeloof. Dat is een latere uitdrukking, maar het komt in die periode sterk overeen met het geloof, dat men heeft, b.v. Tan Shenni, in Arabië of het geloof, dat men in de Middeleeuwen had aan het optreden van duivels en engelen in Europa. Hierbij zijn twee elementen aanwezig. Er is een begrip van eenheid. Buiten deze Eenheid kan niets bestaan. Zo moeten licht en duister deel ervan zijn. Er is geen ander uiterste denkbaar dan licht en duister en zo vormen de witte draak en de rode draak gezamenlijk het Al. Ze zijn de heersers. Hierdoor ontstaat dus al een directe verdeling van het Al. Maar deze mensen zijn, ondanks hun hoogstaande filosofie, gekomen van terreinen, hoofdzakelijk in de Gobi, ten dele aangevuld via de noordelijke steppen. Zij behoren dus tot denkwijzen,

die eigenlijk natuurgeloof inhouden. Alles is beziëld. Ook het drakengeloof in zijn latere ontwikkeling wijst op natuurgeloof, natuurgeest-geloof. En daardoor komt men tot een hiërarchie, die later, veel later onder het keizerrijk zal worden tot een reproductie van een hemel uit de stoffelijke hiërarchie, dus met een keizer en zijn hofhouding en raad, zijn eigen besloten of verboden rijk en daarbuiten de verschillende gouverneurs met hun eigen Yama, ook weer met hun hofhouding. Daaronder de kleine magistraten en daarnaast en daaromheen als het ware de legergroepen, die ten dele ondergeschikt zijn. Daar is dus de zuivere reproductie van de menselijke standen in een hemelrijk, waarbij de krachten ervan geput zijn uit de associatie met natuurkrachten van vroeger. En nu gaat men de tekenen leren kennen en de Chinees, neen, ik mag niet zeggen de Chinees alleen, want in de eerste plaats ontstaat dit geloof hoofdzakelijk in het zuidelijk deel van China en vindt het zijn latere voltooiing pas in de omgeving van Peking en Hankow. Maar hier begint zich dit geloof te ontwikkelen en nu gaat men zeggen: Ik erken, er zijn in mijn lichaam zoveel punten. Deze punten staan alle in directe samenhang met bepaalde gebeurtenissen in mij. Deze punten zijn de weerkaatsing van iets, wat buiten mij moet bestaan. Hier komt dus de toverdokter en zijn geneeswijze ook om de hoek kijken. En deze worden weer geassocieerd met die buitenwereld, zoals in mij een netwerk van krachten bestaat, waardoor ik de juiste reflexen vind, die bestaan buiten mij. Wanneer ik een impuls ontvang en ik voeg daar zelf een tweede aan toe, kan ik daaruit een collectieve factor verkrijgen. Is dat duidelijk? Nu begint men in deze tijd eindelijk met een groot aantal filosofische werken op te zetten. We krijgen b.v. naast Uw Tjik-I-Tjing, de Tao-Ti-King, enz. Die ligt in de zelfde periode eigenlijk, toen hij zijn vorm kreeg. En nu is in de filosofie daar, de leervraag en het leerdicht, vaak 2-regelig of soms ook 16-woordig, die primair zijn. Dus vorm. Nu ontstaat dus een associatie van bepaalde krachten met bepaalde regels, niet alleen omdat deze regels uitdrukking geven aan een bepaald lot, maar omdat zij een bepaalde stimulans van buiten uit of van in mij vertegenwoordigen en zo ontstaat een werk, dat eigenlijk magisch-filosofisch is. Het is een uiteenzetting van de krachten, die in de wereld regeren en de wijze, waarop deze naast en in de mens werkzaam zijn. Het werk wordt nu gebruikt om de mens in staat te stellen in zich zijn eigen relatie tot het Al uit te vinden. Het is dus eerst een esotherisch werk, maar U weet, met esotherie is niets te verdienen. En omdat met esotherie niets te verdienen is, gaat men zeggen: Maar het zijn toch ook factoren buiten mij, ik kan daaraan dus ook een directe predictieve werking toeschrijven, wanneer prikkel a en prikkel b samenkomen. Zij duiden aan dit woord, dat betekent deze reeks van begrippen achtereen dus weer, deze spreuken samen, dat die prikkel op gaat treden. Dit is de situatie: ik heb een driehoek, ik kan een lijn berekenen, dat is de lotslijn voor de komende tijd. Het is dus eigenlijk zeer eenvoudig, maar al heel gauw blijkt, dat de werkelijke waarzeggers, die dus de I-Tjing gebruiken, als een zuiver magisch werk, de plank heel vaak misslaan. Want er is geen formeel systeem te vinden, tenzij eerst de mens gedefinieerd is op zijn plaats in het systeem. En zo ontstaat een interpretatie, die grotere wijzen en filosofen, die vaak in China voor dwazen werden aangezien, zoals ook nu nog vaak gebeurt, in staat stelt, om inderdaad het orakel te doen spreken, maar krachtens hun sympathie, hun begrip voor degenen, voor wie ze hun voorspelling doen. Hetzelfde geldt ook voor het werpen van de staaf, van het draaien van het rad, de zeven beenderen en

dergelijke orakels, waarbij ook de associatie een zeer grote rol speelt en nu moet U daarbij nog een ding niet vergeten. Een groot aantal van de begrippen, die U vindt weergegeven, hadden doordat zij een bekend deel waren van filosofische leringen, eens een algemeen begrijpelijke inhoud, zodat zij zeer definitieve associaties bleken op te roepen bij bepaalde standen. Daardoor was de interpretatie veel eenvoudiger dan nu en geef ik U dus de raad, om in de plaats hiervan de vrije associatie te stellen en het geassocieerde later te ontleden volgens de onderverdeling van de vier rijken en de twee hoofdvoorwaarden, die het Al vormen.

x Dank U wel.

x Kunt U nog iets zeggen over het Taoïsme. Dat komt ook uit China.

- Ja, maar Taoïsme klinkt heel aardig, maar weet U, dat het een veelvoudig systeem is?

x Ik dacht, dat het speciaal was, om evenwicht te scheppen.

- Dan moet U eigenlijk zijn in de richting van Lao-Tse, wanneer U het meer innerlijke en geestelijke bedoelt en moet U zich tot Kong-Foe-Tse wenden, wanneer U het meer ziet als het evenwicht in de buitenwereld. Maar beiden gebruiken de weg Tao. Tao is de Weg, de weg der volmaking. En Taoïsme is dus niets anders dan het gaan van de Weg. Waar U naar toe wilt gaan, bepaalt wat de Weg is. En daarom zijn er dus zeer verschillende filosofieën, alle aan het Tao te verbinden. Op den duur echter is het Taoïsme de weg der ontvluchting geworden, zodat, wanneer U bepaalde Chinese erediensten ziet, ook vooroudersdienst, die op Taoïsme berusten, men eerder een poging ziet om een religieusiteit te vinden, die men eigenlijk vanuit de Chinese filosofie zelf niet kan putten en in de klassieken niet terugvindt. Maar dit is een verwording. De eenvoudigste wetten van Tao kan ik wel proberen, U in westerse termen weer te geven, als U dat wenst.

x Ja, graag.

- De eerste is deze: alles heeft zijn plaats. Het is beter de plaats, waar men behoort, ten volle te vullen, dan een plaats te zoeken, waar men niet past. De tweede is: de kern van elke verhouding is de verplichting. En de derde: alle waarheid vloeit voort uit waardigheid plus vervulling van eigen plaats. Dat zijn eigenlijk de hoofdregels. U bent dus in deze wereld, theoretisch gezegd, voor een bepaalde taak. Wanneer U deze taak niet vervult, dan kunt U alle goeds ter wereld doen, maar U bent een mislukking en een gevaar voor Uw medemensen, een geestelijk gevaar voor Uw eigen bewustwording. Wanneer U echter datgene, wat U innerlijk weet, te moeten doen, te moeten zijn, vervult, dan bevestigt U daarmee Uw juiste plaats in de Kosmos door zo goed mogelijk datgene te zijn, waarvan U weet, dat U er toe geboren bent, dat U het moet zijn, brengt U voor Uzelf de meest juiste bewustwordingsmogelijkheid tot stand, anders zou dat ge niet zo geboren zijn. En gelijktijdig zult ge, door op die plaats het goede te doen, in de meest positieve zin meewerken aan het kosmisch evenwicht, wat U aansnijdt. En het is ook heel begrijpelijk, dat de kern van al, wat ik doe, mijn verplichting is. Wanneer ik uitga van een recht, dat ik heb, schiet ik altijd te kort. Maar als ik erken, dat aan al, wat ik ben en doe verplichtingen verbonden zijn en ik vervul deze op een waardige wijze, dus zonder mijzelf daarbij te grabbel te gooien, zichzelf te vernederen, te ontwaardigen, dan zal men door het vervullen van die verplichtingen, de juiste verhoudingen in de wereld bestendigen. En dat kunt U dan omzetten in de esotherische weg, die in feite niets anders zegt dan: het leven in wijsheid is het erkennen van de vrijheid, die slechts leeft, zo lang zij

zich ontwikkelt. Waar echter de vrijheid zich in de mens niet verder ontwikkelt, is hij reeds dood. Toen Kong-Foe-Tse vluchtte uit de hoofdstad, was er een dwaas, die hem tegemoet kwam, ook een filosoof en die beklagde hem en bespote hem en die zei: "Ach, heer, gij met al Uw wijsheid en wetten, ge zijt reeds overleden en nog dragen zij U ver van Uw huis." Dit is typisch voor dit begrip van Tao. Leven betekent werken, bereiken. Het betekent dus niet alleen regels volgen, maar binnen die regels steeds verder gaan, jezelf ontwikkelen. Zodra de regels, die ge aanvaardt, Uw wezen beperken, moeten ze onjuist zijn. Toen Kong-Foe-Tse met zijn politieke inzichten, die zeer goed waren, bij het hof werd uitgeworpen, had hij zijn plaats aan het hof verkeerd gezien. Daardoor had hij zijn eigen mogelijkheden beknot. En daarom werd hij als dood uitgeroepen. Dus hier is de gedachtengang, dat alle leven een zich voortdurend ontwikkelen en ontplooiën is, dat nooit en te nimmer stil staat tot het ogenblik van de dood. En dat is in het primitief denken der Chinezen overgaan: Heb ik verdiensten, waardoor ik erkend word door mijn voorouders, dus de harmonische reeks, waartoe ik behoor. Heb ik n.l. niets bereikt, dan word ik uitgeworpen door hen. De gedachten, die men mij daarbij van de aarde zendt, verzwakken mijn positie. In feite dus, wanneer ik in de wereld geleefd heb en ik heb daarin waarheid vanuit mijn eigen wezen en mogelijkheden verwerkelijkt zo goed als ik kon en voortdurend, dan zal ik in die wereld leven. Die wereld zal mij sterken, zoals wij in de geest zeggen tot de westerling: "Uw ervaringen vormen Uw bewustwording, Uw bewustwording bepaalt, wat U geestelijk zult zijn. Is dit voldoende?"

x Ja, dank U, mag ik nog iets vragen? Is bij de oosterling een bewustwording tijdens zijn leven mogelijk? En is het ook mogelijk van stand te verwisselen tijdens het leven?

- Volgens de leer zelf is dit mogelijk en theoretisch, dus nu gaan wij de theorie na, is het volgens de Brahmaanse leer mogelijk, dat een verworpen en uitgeworpen wezen als een paria, dus iemand, die niet eens tot een stand behoort, zo veel wijsheid en inzicht verwerft, dat hij rein leeft. Door het reine leven plus zijn bewustzijn verhoogt hij zichzelf in stand en kan dus Brahmaan worden. Hij wordt dan, doordat hij al, wat tot zijn verleden behoort, achter zich laat, want hij kan alleen voor zich dit bereiken, dus intreden in de Brahmaanse kaste, kan daar huwen en kinderen krijgen, de grondvester van een Brahmaanse cyclus van levens. Dat is theorie, in de praktijk is het heel erg moeilijk, omdat de meeste Brahmanen een zeker voorrecht hadden door hun kaste en het voorrecht hun liever was dan de erkenning van de geestelijke wijsheid bij anderen. Maar de theorie laat dit toe. U vraagt mij, kan een oosterling bewust worden tijdens zijn leven?

x Omdat U ervan sprak, dat de dood zo belangrijk was bij de oosterling, de gedachte aan de dood.

- De sfeer van leven is een andere, maar het leven zelf blijft gelijk en wie door de waan van eigen denken heen, leert de werkelijkheid rond zich te zien, kan het bereiken. Dat kan iedere mens, dat is niet voor een enkeling. Maar zoals een wijsgeer het aardig uitdrukte: "menigeen weigert te bereiken, omdat de kosten hem te hoog zijn. Want zijn liefste dromen moet hij achterlaten en zijn grote angsten moet hij leren aanvaarden en niet meer vrezen, voor hij waarheid vindt." Hoe zegt U in Nederland: Daar zit de grote knoop, ja? Is dit voldoende?

x Ja, dank U. Ik wou nog een vraag stellen. Wat bedoelt U met die grootvader, die in een tijger rondliep? Dat de oosterlingen denken, dat hun ziel teruggaat in een dier?

- Dit geloof bestaat inderdaad. Het is niet overal en bij de ho-

gere denkers wordt dit ook niet meer aanvaard. Maar vanuit het oosters denken is dit niet zo'n vernedering als U denkt. Want de tijger is de heerser van de jungle, van het woud. Hij is een koning op zijn eigen domein. En wanneer de menselijke zorgen een tijdlang te kwellend zijn geweest, wie zal U dan zeggen, dat de geest uit de ervaring van het koning-zijn onder de harde wetten der natuur niet even veel kan leren.

x Ja, inderdaad, maar als de ziel individualiteit heeft gekregen, dus zich losgemaakt heeft van de groepsziel, dan kan hij toch niet meer teruggaan.

- Mag ik een oneerbiedige vergelijking maken: U zegt, wanneer ik eenmaal een eigen wagen heb, kan ik niet meer rijden in taxi
x Ja, maar dan zou ik met het zelfde recht kunnen zeggen: Mijn grootmoeder graast op het ogenblik in de wei.

- Dan hoop ik maar voor haar, dat de omstandigheden zich spoedig wijzigen. Ik beantwoord dus Uw humor met de mijne. Maar laat ons even nadenken. Het gaat dus hier niet om de vraag, of dit feitelijk zo is. x O neen. Dan is het goed. Het gaat mij om de redelijkheid van de aanname. En nu mag ik nog een vraag stellen misschien, hopende, dat U ze niet oneerbiedig vindt. Is een hoge, lichtende geest, die als een kind op aarde incarneert, eigenlijk niet iemand, die een grotere stap naar beneden doet dan menig mens, die in een dier zou incarneren?

x Inderdaad, dat geef ik toe.

- Maar er zijn lichtende en grote geesten, die bewust en vrijwillig incarneren in het lagere en toch uiteindelijk door een groepsbewustzijn ten dele beheerste voertuig van een kind. Dan mogen wij zeggen, dat, ofschoon de teruggang tot het dierlijke, zoals in bepaalde streken van Azië aangehangen, zover mij bekend, niet juist is, de mogelijkheid, dat dit bewust en met een vooropgezet doel geschiedt, niet uitgesloten mag worden geacht. Maar het is dus niet als in de Tibetaanse gedachtengang, waar men de incarnatie ongeveer zo voorstelt: De ziel gaat over, zij staat in een straat vol met paleizen en gebouwen. Wanneer zij niet bewust is, dan denkt zij: dat is een mooi huis, ik loop daar in en dan ontdekt zij, dat zij geïncarneerd is in een varken. Dat zij dus een wordend varken is geworden. Dat is natuurlijk dwaas en niet waar, maar het is wel degelijk mogelijk, dat iemand in een wereld terecht komt, die dat dierlijke toch nabij komt. Een geestelijke wereld. Er is alleen dit aan verbonden: Wanneer de mens zelve beseft, waarom hij gekozen heeft, dus zijn keuze kan herzien, is hij bevrijd uit die wereld, kan hij ook geestelijk verder gaan. Maar dit zijn feiten en wij spraken hier over het denken, de bronnen van wijsheid dus, die uiteindelijk de grote leringen en filosofieën der oosterse mensen gevormd hebben, zodat ook dit aanvaardbaar is, omdat de dood deel is van het leven en omgekeerd. En daarom alles, wat leeft in de dood gerealiseerd kan worden en al, wat dood is in alle dingen zou kunnen leven. De enige begrenzing, die wij daarvoor kennen en die door bepaalde ouderen wordt gesteld, ik meen, dat in een van de eerste Tankema-roepi's dit gesteld wordt, dat de incarnatiemogelijkheid en omstandigheden bepaald wordt door het bewustzijn van de incarnerende geest plus haar behoefte tot weerkeer, in wat westerse vormen, die hij uitdrukt in drie lange verzen, die ik U hiermee bespaar.

x Dat neemt niet weg, dat men in het westen toch ook aan zo iets gelooft, tenminste degenen, die eraan geloven.

- Het Westen is door het Oosten zeer sterk beïnvloed. Wij mogen natuurlijk niet zeggen, dat de westerling het oosterse denken zonder meer kan aanvaarden. Hij maakt er altijd iets westers van. Maar om U een voorbeeld te geven: de theosofie is

voortgekomen uit oosterse leringen, uiteindelijk in een westerse vorm, waarin oosterse inwijdingsprocessen worden aangeduid. Dan kennen wij, wat U noemt, tegenwoordig, hoe heet dat, alchemie, Kaballa, hoe noemt U die gemeenschap, die genootschappen, waarbij de mens technische voorstellingen heeft en bepaalde geheimtaal gebruikt. Maar de symboliek, die de alchemist gebruikt, laat ons zeggen in 1600 en ook in deze dagen in vele gevallen, is ontleend aan oud-Perzische en Babylonische voorstellingen en gebruiken, die uiteindelijk weer voortkomen uit de omgeving van de Indus, tussen Indus en Ganges. En Uw Kaballa, dat is uiteindelijk, ja zij stamt uit Ur, de vaderstad van Abraham. Want daar hebben de ~~Chaldeese~~ stammen de systemen van denken van de oosterse, laat ons zeggen, Perzische filosofie van die dagen plus haar magie reeds geïntegreerd tot een systeem. En dat is later aangevuld door de Egyptische filosofie, die ook groten-deels oosterse invloeden kende, maar daarnaast ook wel door de natuurgodsdiensten van Afrika zelf beïnvloed was. En dat alles komt naar U toe. De Joodse godsdienst in zijn oervorm is een zuivere nomadengodsdienst, zoals zij ook tot zelfs in de taiga heeft bestaan. Er is niet zo'n groot verschil tussen de raadvuren, die Dzjingis Khan aanstak voor zijn grote tent, wanneer hij zijn hovelingen gastvrijheid bewees en de vuren, die de voorvaderen van de Joden aanbadden, omdat zij in de vlam hun God zagen. Jehova, Jahwe zou herleid kunnen worden in zijn principe oorspronkelijk tot een zonne- en vuurgod. En dit komt in Uw bijbel tot uiting, want hij ging hun voor 's nachts als een lichtende vlam en overdag als een kolkende kolom van rook. Hier kunnen wij lang over filosoferen, maar de Judaeïsche godsdienst is eigenlijk ook oosters en Jezus is als leraar mede het product van deze oosterse godsdienst plus de Egyptische geheimen plus de esoterische wetenschappen van de Esseeers. Zo kunnen wij wel zeggen: wat hier naar het Westen komt, is wel oosters geweest en wat meer primitief westers was, de eenvoudige begrippen van Rome b.v., de filosofische oergodsdiensten van Zuid Frankrijk en Spanje, dus Iberia, bij de ~~gebergten~~ daar zijn nog enige van die natuurgodsdiensten over, zijn praktisch weg. x De druiden bedoelt U? Neen, dat zijn niet de zuivere druidengodsdiensten. De druidengodsdiensten zijn meer noordelijk. Deze zijn een op de trek door opname van vele elementen vervormde Indo-Germaanse interpretatie van de oude godsdienst van de Ring, die weer van Atlantis komt en via het zuiden van Spanje, Ierland en ook Engeland eigenlijk binnen is gedrongen in de Germaanse wereld. Vandaar de tekenen van de bijl en de ring en later ook het kruis, die een grote rol daarbij spelen. Later wordt dit b.v. Thor's hamer, oorspronkelijk een bijl. Wij kunnen dus wel zeggen, van Uw huidige beschaving komt een groot gedeelte van de wijsheid uit het Oosten, maar wat hebt gij er van gemaakt? De bijl op de ring, weet U wat dat betekent? Dat betekent het gevaar van het verbreken van de harmonie. En wat hebt gij er van gemaakt? Het offer in de ring, de latere hamer, oorspronkelijk het dubbele kruis, wat U misschien kent uit het Oosten, was oorspronkelijk het teken van het leven op twee niveau's. Ik besta en ben mij bewust van begin tot einde, zegt dat kruis. En ik leef in mijn wereld en ik erken de innerlijke wereld van mijn geest. Ge hebt er iets van gemaakt, waarmee je je vijanden neerslaat. Dan komt Jezus en Jezus brengt wederom de oude leer, de leer van de eenheid, die, zolang de mensheid bestaat, steeds gepredikt moet worden, een leer van liefde, waaraan hij geen beperkingen verbindt buiten die ene, dat men niets voor zich mag eisen, dat men moet nemen, wat God biedt en geen bezit mag vormen. Verder leert hij, dat ge Uw naaste lief moet hebben en dat ge van God niet moogt verwachten, dat Hij met

een menselijke maatstaf meet. En hier hebt U weer een typisch beeld: het Christendom maakt van deze wijze van leven op God's genade, dus een volkomen vrijheid, een godsdienst, die een band wordt, die de mensen vasthoudt en die hen bindt bovendien door bezittingen. Jezus zegt: "Geen tweede paar schoenen zult ge meenemen op de weg," maar er zijn kerken en kathedralen gebouwd, die meer zijn dan een miljoen paar schoenen waard zijn. en zij zeggen, dit is voor God en zij houden eraan. Maar als God een kerk nodig heeft, een tempel, dan geeft hij er een, dan laat hij hem groeien uit de bomen van het woud of hij laat hem miraculeus ontstaan, als hij werkelijk nodig is. Maar God is overal. De westerling kan dit niet. De westerling probeert alles op te sluiten. Vandaar dus ook, dat hij zijn tempels, zijn kerken gesloten bouwt en niet zoals alle oosterse volken rond een openplaats, die de eigenlijke plaats der aanbidding is en waar rondom heen alleen de bescherming en de rustplaats is. De oosterling wil zijn denken uit laten vloeien in het grenzeloze, de westerling is bang voor het grenzeloze en hij probeert rond zich een grens van wetten, van vaste begrippen te bouwen. Hij verschanst zich tegen het begrip van eindigheid, van dood, van de mogelijkheid, dat hij anders zou zijn dan hij denkt te zijn en dat menselijke wetten en waarden misschien niet waard zouden zijn om eeuwig te zijn. Hij wil zichzelf maken tot kern van volmaaktheid. De oosterling probeert te leven in een volmaaktheid, zeggende: ik besef deze niet, maar ik streef naar eenheid daarmee. De westerling probeert te zeggen, ik draag in mij de eeuwige waarheid en volmaaktheid en ik zal deze aan de verdere wereld rond mij opleggen. En dit grote verschil is bindend, het is tekenend voor het verschil van benadering tussen Oost en West. Maar dat betekent nog niet, dat het Westen minder kan bereiken dan het Oosten. Alleen de oosterling zoekt naar de eenheid, maar verliest zich vaak in het begrip van het eindeloze. Daarom denkt hij, ik heb tijd. En de westerling ramt voortdurend met geweld tegen de muren, die hem binden, zoekt een uitweg, maar zit vast in zijn beperkte opvatting, zijn conventie, zijn te systematisch geloof, filosoferen, enz. Maar de westerling, die door zijn muren heenbreekt, heeft meer kracht, meer activiteit en kan dus, wanneer hij deze grote prestatie levert, zeker zo snel van de volledige waarheid in een leven bewust worden als de oosterling. Het is misschien moeilijk?

x Buitengewoon, bijzonder. - Ik voel mij zeer geeerd, maar ik doe al mijn best, Uw goedkeuring te verwerven, zonder de waarheid te kort te doen. Hebt U nog een ander punt?

x Eigenlijk wel. U hadt het over karma, het karma, dat afgedaan werd, omdat het vruchteloos was en dat men op die manier bewust was geworden van het karma, dat een mens door te maken heeft. Zoudt U dat wat duidelijker kunnen zeggen.

- Indien dit werkelijk mijn woorden zijn, moet ik mij wel verontschuldigen voor mijn ontstellende en verwarrende vaagheid, maar indien ik begrijp, wat U zeggen wilt, dan stelt U het zo: Hoe kan ik door het erkennen van mijn karma vrij worden b.v. bij een bewustwording. Ik ga een pad van inwijding, want daar doelt U op, ik kom in het duister, ik laat alles achter mij, kom in het kleurloze leven, erken als het ware mijzelf op een nieuw niveau en kan terugkeren en dat brengt U in verband met hetgeen ik later gezegd heb omtrent het bestaan van karma, wat ik overigens zeer kort en, als ik mij niet vergis, maar tweemaal heb aangeroerd. Nu moet U goed luisteren. Karma is niet een noodlot's loop der gebeurtenissen. Karma is, zegt men, een deficiëntie in het bewustzijn, waardoor men verkeerdelijk reageert en gebeurtenissen voor zich noodzakelijk maakt, die niet

onvermijdelijk deel zijn van eigen leven, maar door het innerlijk eigen wezen van het bewustzijn bepaald worden. Laat mij trachten, duidelijker te worden. Wanneer U staat in een grote fabriek en U weet, knop a zet machine stop, knop b laat machine lopen, dan gebeurt er bijna een ongeluk, U loopt toe, U drukt op de goede knop. Het gevolg is, dat U hebt uitgeschakeld door eigen actie. Wanneer U nu echter niet weet het verschil tussen deze knoppen en U drukt op de verkeerde, dan gaan andere machines lopen en er gebeuren ongevallen. Zo is Uw kennis bepalend voor wat U veroorzaakt, ongeacht Uw intentie. Wanneer Uw bewustzijn verandert is de noodzaak van oorzaak en gevolg, die men ziet in karma opgeheven. Heb ik de kennis om op de goede knop te drukken, dan kan het onheil voorkomen worden. Daarom kan men door de innerlijke bewustwording datgene, wat men karma noemt, lopend door verschillende levens en sferen, binnen het eigen ik tot uitdrukking komend, wijzigen. Er is geen noodzaak, ook niet vanuit de Indische filosofie of de bronnen van de werkelijke esoterische wijsheid van het Oosten (zelfs zoals deze bij de Karakorams geleerd werden tot voor kort) om ooit karma te zien als het onvermijdelijke. Neen, karma is het uit mijn wezen voortvloeiende, dat voor mij werkelijk wordt, tenzij mijn bewustzijn mij dichter bij de waarheid brengt en het mij mogelijk maakt, bepaalde verschijnselen van karma te vermijden. Dan kan ik zorgen, dat ik altijd op de goede knop druk. Is dit beeld nu duidelijk? Is Uw vraag beantwoord? x Dank U, heel goed.

- Als niemand mij meer vraagwaardig keurt, dan wilt U mij misschien toestaan, om de avond te besluiten? x Heel graag.

- Ik zou willen graven in een ver en diep verleden. Het is mij niet mogelijk, om al, wat ik U ga zeggen, uit te leggen. Dat zou te veel tijd vergen. Maar het vloeit werkelijk uit de bronnen van de oude wijsheid en het geldt ook nog in deze dagen voor degenen, die het begrijpen. Wanneer Uw strijdwegens de vijand hebben neergemaaid en de Goden, sterkende Uw arm, U doen werpen de speer, zo kunt ge toch nog eenzaam zijn, want wie zichzelf ziet in de ogen van een mens en de erkenning zoekt niet in het Al, doch in dat, wat hij kent, zal eenzaam zijn en blijven. Gij, die afdaalt tot het diepste duister, dragende Uw licht, zijt, dat licht is duister en duister licht, indien zijt zelf, want in U leeft het licht en uit U leeft het duister. Erken het duister niet en draag het licht tot lichtend is het leven en in alle tijd Uw zijn, doch draag het duister. En waar Goden zelf vertoeven, omhult U nog de diepste nacht, verbergend schoonheid van het Al en schepping's grootste pracht. Gij zoekt en wie wil zoeken, vindt uiteindelijk zijn weg en leert zijn wegen gaan. Maar op de juiste weg rust altijd weer een hindernis. Gij moet de proef doorstaan, voordat de vrijheid van Uw weg ook werkelijk de Uwe is. Slechts wie kracht heeft om te gaan, slechts wie wil heeft om te streven, slechts wie niet meer vraagt naar zijn bezit en eer en leven, maar drinkt de wijn van oerkracht, die groeit in het eigen zijn, verwint het Al. En wie verwint, erkent de waarheid, legt zijn zegen neer voor dat, wat het Al bestiert en zegt: "Zijdt gij nu Schepper?" en ge uit: "Maar als de nacht komt, laat mij gaan, zelfs Schepper te zijn, zoek ik niet meer. Ik zoek het einde van de waan, waarin ik waarlijk slechts mijzelf ben." Drie citaten uit twee bronnen. En nu misschien om te sluiten enkele stukjes uit verschillende denkwijzen en filosofieën. En als besluit zou ik hier gaarne dan nog willen citeren enkele regels maar uit een der verborgen boeken. "Wanneer ge met de zwijnen zijt en leert te grommen, vergeet ge dra te spreken. Wanneer ge met de zwijnen gaat en mens blijft, zullen zij U dreigen, maar drijven kunt gij hen en jagen, zo dit nodig

is, en mens zijn bovenal. Wees mens en menselijk te allen tijde. Erken Uw wezen en ontken dan niets daarvan. Durf wezen, wat gij zijt en leven, wat in U bestaat. Slechts zo vindt gij de juiste plaats, zonder dat gij ondergaat in werelden te hoog, te laag misschien om waarlijk in te leven." En dan: "Al heeft zijn regel en al heeft zijn wet, maar wie zal alle regels en alle wetten kennen. Ik ken niet het Al, de wereld, waarvan zo velen dromen, maar wel de wereld, waarin ik besta. Ga ik daarin het juiste pad, kom ik mijn verplichtingen na, dan zal het andere mij zijn geven, wanneer de tijd komt, om mijn ander zijn te leven. Maar zoek ik het hoogste zijn, vervul ik hier mijn taak niet meer, dan val ik uit mijn hoge droom verpletterd in het duister neer." Misschien, dat ge dit wel zeer bekend vindt klinken: "Wat ik ben, wat ik geef, betekent, hoe de wereld mij ziet, wat mijn Ik de wereld biedt. Dat is niet veel, maar wat zij van mijn zijn aanvaardt, is rijkdom. Dit slechts maakt mijn leven waard te leven. Zo leer mij, krachten van het Al, om meer en meer te geven en niet te vragen, tmt dat ik in het geven mijzelve heb erkend en weet, waarom, o Kracht, die ik niet ken, ik mijn wezen tot U heb gewend." dat zijn eenvoudige spreuken. En nu deze, ik weet niet, of U ze kunt begrijpen, maar ik vind ze uitermate schoon: "Voor de tuin van de waarheid is het brandende zwaard van het levende vuur. Gij leeft uit het vuur. Vreest gij het vuur, dan zult gij de tuinen der waarheid niet betreden. Maar erkent gij het vuur en vreest gij het niet, zo treft U het zwaard wel, maar geeft U een leven in waarheid en streven. Edelstenen zijn de vruchten in de tuin, waar waarheid leeft. Zij weerkaatsen al op aarde en elk van hen geeft duizend malen weer en duizend maal verscheiden, wat één lijkt voor de mens. Nu zult gij nog de grens niet kennen, die U van de werkelijkheid kan scheiden, maar al is waar voor wie in waarheid alle dingen leeft en in zijn leven naar de waarheid van zijn wezen streeft en dit erkent. Hij zal zichzelve zien weerkaatst in de edelstenen, die zijn als vruchten in de tuin van de waarheid en wie de veelheid der dingen ziet, hij ziet het licht, waaruit elke diamant, elke smaragd, elke parel, elke opaal put haar taal, haar beeld van de wereld. En wie in de tuinen der waarheid leeft, vergeet het beeld, dat de edelsteen geeft en streeft tot het licht, want in de bron zal de verschijning niet bestaan, maar wel het wezen.

